

Gespreksverslag gecombineerd ontwikkelgesprek associate degree opleiding Logistiek en bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde (TBK) op 20-01-2025, in navolging van de visitatiebezoeken op 04-04-2024 (Ad Logistiek) en 10-09-2024 (TBK).

Na accordering aanwezigen vanuit het panel vastgesteld op: 10- 03- 2025

De associate degree opleiding Logistiek en de bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde (TBK) voerden op 20 januari 2025 in het kader van het zesjaarlijks accreditatieproces een gecombineerd ontwikkelgesprek met een vertegenwoordiging van beide panels. Namens beide panels nam de voorzitter deel aan het gesprek, aangevuld met een panellid van het panel van de bacheloropleiding TBK. Namens de opleidingen waren aanwezig: de beide opleidingsmanagers, twee docenten TBK, een docent ad Logistiek, de onderwijsadviseur en een notulist. Namens het ondersteunend evaluatiebureau NQA was de panelsecretaris aanwezig. Dit verslag is ter accordering voorgelegd aan de aanwezigen vanuit het panel, alvorens over te gaan tot publicatie.

Ontwikkelvraag

Het separaat blijven aanbieden van de associate degree opleiding Logistiek en de bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde is, gezien de geringe instroom, financieel niet haalbaar. Beide opleidingen zijn daarom op zoek naar een vorm van samenwerking met een optimale synergie, maar waarbij de 'eigenheid' van de croho's behouden blijft.

De opleiding gaat graag met de panelleden in gesprek over de vraag welke mogelijkheden de panelleden zien voor een vorm van curriculumontwikkeling waarbij er (nog) meer synergie tussen beide programma's kan worden gerealiseerd.

Introductie

Na een kort voorstelronde wordt door één van de opleidingsmanagers een presentatie gegeven. Centraal in de presentatie staan de instroomcijfers en het tijdspad van de curriculumvernieuwing.

Omdat het ontwikkelgesprek een uitvloeisel is van de visitaties bij de opleidingen ad Logistiek (dt) en de bachelor TBK (vt/dt) lijkt de ontwikkelvraag gekoppeld te zijn aan deze opleidingen. De opleidingen trekken de vraag graag breder door ook de opleidingen bachelor Logistics Engineering (vt) en de ad TBK (dt) in het gesprek te betrekken. Waarbij moet worden aangegeven dat er binnen de deeltijdvarianten gewerkt wordt met een ander onderwijsconcept dan binnen de voltijdopleidingen. De (aanvullende) vraag is daarom tevens: hoe kan dat dichter bij elkaar?

De instroomcijfers laten zien dat de omvang van de opleidingen (inclusief diverse varianten) zeer gering is:

Opleiding	Instroom 2024	Totaal in de opleiding
B Technische bedrijfskunde (vt)	18	70
B Technische bedrijfskunde (dt)	5	25
Ad Technische bedrijfskunde (dt)	16	47
B Logistics Engineering (vt)	17	109
Ad Logistiek (dt)	0	8

Voor de opleiding is het uitgangspunt bij de curriculumontwikkeling te komen tot een gecombineerd programma waarbij zoveel mogelijk gezamenlijk wordt aangeboden met behoud van de eigenheid van beide programma's. De opleidingen zijn in september 2024 gestart met een (herijking) van een gezamenlijke visie op beroepsbekwaamheid. Tot juli 2025 wordt de tijd genomen de opleiding 'op papier' te ontwerpen. Vanaf september 2025 wordt begonnen met de ontwikkeling van het eerste jaar van het nieuwe programma. De opleidingen zijn voornemens het nieuwe gezamenlijke programma vanaf september 2026 aan te bieden.

Aanleiding

Een eerste vraag van een van de panelleden is wat de overwegingen zijn om opleidingen te willen behouden. Dit heeft alles te maken met het beroepenveld. Binnen de regio is 'logistiek' zwaar aanwezig. Dit is onder andere te merken aan de omvang van de beroepenveldcommissie (bvc). Vanuit het beroepenveld komen veel vragen richting de opleiding (waar de opleiding niet altijd iets mee kan doen). Hetzelfde geldt eigenlijk voor het beroepenveld van Technische Bedrijfskunde. Het plan is om hier in de toekomst één gezamenlijke beroepenveldcommissie van te maken.

Ervaringen?

Een van de panelleden geeft aan enkele jaren geleden ook te maken te hebben gehad met teruglopende studentenaantallen voor de opleidingen logistiek en TBK. De situatie is echter niet geheel identiek. Daar was sprake van twee voltijdopleidingen met beide hetzelfde onderwijsconcept. Destijds zijn ze daar gestart vanuit de engineering competenties zoals vastgelegd in het landelijk profiel. Het team heeft daar de onderdelen van de body of knowledge en skills (BoKS) naast elkaar gelegd en deze vergeleken. Met uitzondering van het onderdeel 'techniek' is alles samengevoegd. De opleiding heeft zelf een Boks voor het onderdeel 'logistiek' gemaakt. Met betrekking tot het onderwijs komt het er op neer dat de programma's ongeveer 80 % gelijk zijn, hier en daar met theoretische verschillen. Zo zijn bijvoorbeeld 'marketing' en 'bedrijfseconomie' gelijkgetrokken voor beide opleidingen. Het verschil zit uitsluitend nog in de context. Het grootste verschil tussen beide programma's zit met name in de stage(s) en het afstuderen.

Voor beide opleidingen wordt apart voorlichting gegeven en studenten schrijven zich in voor één van twee opleidingen. In praktijk zitten ze echter vaak bij elkaar. Bij de start van het nieuwe programma (2019) moesten studenten erg wennen en vonden ze technische bedrijfskunde te veel overheersen. Na een aantal jaren heeft het programma zich verder ontwikkeld en is de verdeling beter. Dit heeft wel tijd nodig gehad (enkele jaren).

Twee teams zijn één team geworden. Is dat aan te raden? Dit is zeker aan te raden, beide opleidingen moeten 'jouw opleiding' worden. Dit bevordert het eigenaarschap.

Het andere panellid geeft aan dat de curriculumvernieuwing ook daar gestart is op competentieniveau. Daarna heeft de opleiding ervoor gekozen leeruitkomsten te formuleren. Deze zijn met het beroepenveld besproken. De ervaring is dat het beroepenveld hier goed op is te bevragen. Zij kunnen prima aangeven wat zij op de werkvloer nodig hebben.

Vervolgens is het team op zoek gegaan naar de overlap en de verschillen. Vanuit de leeruitkomsten is het programma verder uitgewerkt. Hierbij was het didactische model in voltijd en deeltijd gelijk en werd in beide programma's gewerkt met leeruitkomsten. Het voltijdprogramma is vast, in de deeltijd is

flexibel mogelijk. Het lesmateriaal voor beide programma's is identiek. De leeruitkomsten maken meer synergie mogelijk.

Ook hier worden studenten in de deeltijd bij elkaar gezet. En alhoewel de programma's en het lesmateriaal van de voltijd en de deeltijd identiek zijn kiest de opleiding er niet voor deze groepen te mengen.

Gezamenlijke beroepenveldcommissie

De ervaringen met het combineren van een beroepenveldcommissie voor opleidingen zijn verschillend. Waar voor de beroepenveldcommissie van het ene panellid geldt dat eigenheid belangrijk wordt gevonden, ziet de beroepenveldcommissie van het andere panellid juist een kans in het zoeken naar synergie.

Een tip kan zijn om leden van de beroepenveldcommissie vooral van wat 'hoger' in de organisatie te zoeken. Dus vooral managementniveau, die hebben eerder een helicopter view. Meng de commissies van beide opleidingen geleidelijk, geef hen de kans er aan te wennen.

Groote of kleine blokken?

Het team is benieuwd wat de visie is van de panelleden op de omvang van de onderwijseenheden: groot of juist wat kleiner. Het huidige programma kent namelijk veel leeruitkomsten per blok.

Beide panelleden geven aan dat er bij hen gewerkt wordt met grote eenheden.

Bij de een gaat het om grote modules met een omvang van 10 of 15 studiepunten. Het grootste deel daarvan betreft modules die volledig identiek zijn, inclusief de onderliggende leeruitkomsten (rond de 20 studiepunten per semester). Voor de overige ruimte (10 studiepunten) geldt dat de leeruitkomsten niet identiek zijn maar wel voor een deel gezamenlijk worden aangeboden. Ongeveer de helft daarvan (rond de 5 studiepunten per semester) zijn specifieke leeruitkomsten waarvoor per opleiding apart onderwijs wordt aangeboden.

Het andere panellid geeft aan dat de opleiding gestart is met leeruitkomsten van 5 studiepunten. Inmiddels heeft de opleiding de leeruitkomsten per drie geclusterd en hebben dus nu een omvang van 15 studiepunten. De tip hier is om te bedenken hoe je je huidige leeruitkomsten handig kunt clusteren. Begin klein, zoek daarna naar overlap.

Doorstroommogelijkheden

Een van de panelleden wil vooral benadrukken dat het 'achteraf makkelijk praten is'. Het is echter goed om te benadrukken dat het een heel traject is geweest. Niet alles is meteen zoals je het wilt hebben.

Een mooi voorbeeld daarvan is het realiseren van doorstroom van de ad's naar de bachelor. De opleiding wilde een doorstroomprogramma van maximaal twee jaar. Dit was een belangrijk uitgangspunt bij het ontwikkelen.

Nu is er sprake van een 'rotonde'. Studenten van de ad-opleidingen Logistiek en TBK kunnen kiezen voor doorstroom naar zowel de bachelor Logistiek of de bachelor TBK. Dit geldt voor voltijd en deeltijd. Het aantal ad'ers dat doorstroomt naar een bachelor is daarmee omhoog gegaan.

Om de aansluiting passend te maken binnen twee studie jaren is de minor binnen dit traject vervangen door een verplicht schakelprogramma. Wanneer studenten vanuit de ad Logistiek willen doorstromen naar de bachelor TBK maar dan moeten ze dat half jaar behoorlijk aan de slag.

Ook het andere panellid geeft aan via dezelfde constructie te werken: de minor wordt in dat geval ingeruild voor een verplicht schakelprogramma (30 studiepunten).

De doorstroom in twee jaar is met name mogelijk doordat er binnen de ad-programma's vooral op operationeel niveau wordt gewerkt. Dit geldt voor alle ad'ers. Pas wanneer zij doorstromen naar de bachelor wordt de switch naar tactisch en strategisch niveau gemaakt. De 'omschakeling' die ad'ers moeten maken is in die zin vergelijkbaar, ongeacht de gevolgde ad-opleiding.

Teamvorming

De tip is om ook hier vooral in de gaten te houden dat het een veranderproces is. Het kost tijd om alles precies zo te krijgen als je wilt. Laat docenten binnen het nieuwe programma in het begin vooral starten in 'eigen' modules (logistiek of technische bedrijfskunde). Reken erop dat er pas na enige tijd sprake is van een (nieuw) team.

Teamuitjes zijn leuk maar laat mensen elkaar liever vinden vanuit de inhoud. Laat hen samen een mooie nieuwe module maken, dan ontstaat er begrip voor elkaars vakgebied.

De opleidingen geven aan tijdens het ontwikkeltraject al veel aandacht te hebben voor de teamvorming.

De teamleden worden door de panelleden van harte uitgenodigd een keer langs te komen om hier verder over door te praten!